Strategija unaprjeđenja prevencije kriminaliteta kroz multidisciplinarni pristup i vodstvo lokalne vlasti u gradu Splitu za razdoblje 2017. – 2019.

~ radna verzija ~

SADRŽAJ:

1. Uvod.....3

2. Vijeće za provedbu programa prevencije kriminaliteta na području grada Splita.....4

3. Analiza rada iz programa 2013 /2016. godine.....5

3.1. Pregled provedenih projekata.....5

3.2. Pokazatelji provedenih istraživanja.....6

3.3. Zaključak i smjernice.....8

4. Sigurnosni pokazatelji – izvod iz službenih statistika policije......10

5. Strategija unaprjeđenja prevencije kriminaliteta......11

5.1. Multidisciplinarni pristup.....11

5.2. Vodstvo lokalne vlasti.....12

5.3. Uloga policije.....12

6. Mjere i aktivnosti za područja djelovanja......13

6.1. Prevencija nasilja i ovisnosti.....13

6.2. Podizanje razine sigurnosti javnih prostora.....14

6.3. Sigurnosna kultura i samozaštita.....16

6.4. Vodstvo i podrška projektima podizanja razine kvalitete življenja, prevencije asocijalnog ponašanja i zaštite rizičnih skupina…….. .17

6.5. Sigurnost u prometu……..17

6.6. Razvoj Vijeća za prevenciju na razini gradskih kotara (GK).....18

7. Rad Vijeća......18

7.1. Sazivanje radnih sastanaka.....19

7.2. Obveze i uloge članova Vijeća.....19

7.3. Uključivanje partnera i zainteresiranih osoba.....19

8. **Vrednovanje rezultata**.....19

8.1. Vrednovanje učinaka pojedinih aktivnosti ciljanim pokazateljima.....20

8.2. Vrednovanje ciljeva strategije kroz izvršavanje obveza pojedinaca i institucija.....20

8.3. Neovisno istraživanje 20

1. UVOD

Ovaj dokument pojašnjava ulogu i zadaće Vijeća za provedbu programa prevencije kriminaliteta na području grada Splita te sadrži pregled mjera i aktivnosti za provedbu **Strategije unaprjeđenja prevencije kriminaliteta kroz multidisciplinarni pristup i vodstvo lokalne vlasti u gradu Splitu za razdoblje 2017. – 2019.**

Prilikom izrade strategije uvažena je dosadašnja praksa rada Vijeća, vrednovana učinkom i rezultatima pojedinačnih projekata te provedenih neovisnih znanstvenih istraživanja u vremenskom periodu 2010 - 2015. Kognitivna komponenta je analiza i evaluacija planiranih ciljeva i ostvarenih rezultata iz Strategije Vijeća za razdoblje 2013-2015.

U izradi su korišteni svjetski i nacionalni priznati kriteriji i znanstvene preporuke za prevenciju kriminaliteta u lokalnoj zajednici, kao i strategije primjene znanosti i primjeri dobre prakse, definirani u organizacijskim i radnim uputama za praktično djelovanje. Strategija je ciljano usmjeravana potrebama lokalne zajednice sa znanjima koja se temelje na kvalitetnim analizama i planiranim aktivnostima na horizontalnoj i vertikalnoj razini u partnerstvu i multidisciplinarnom pristupu. Programske aktivnosti planiraju se nastaviti provodit uz podršku i vodstvo lokalne vlasti, uz odgovornost gradske uprave za osiguranje materijalnih i ljudskih potencijala. Posebno su uvaženi dugoročni prioriteti grada Splita na gospodarskom i socijalnom planu, kroz primjer jačanja turizma kao strateškog cilja.

Strategija ima za cilj nastavak poticanja zainteresiranosti i odgovornost za sigurnost i prevenciju kriminaliteta kod svih subjekata lokalne zajednice. Multidisciplinarni pristup potvrđeno u praksi jamči veću učinkovitost i šire društvene stavove, a ne samo partikularne, bolju komunikaciju i interakciju usmjerenu na usklađivanje s potrebama grada Splita. Pružanje informacija, edukacija i senzibilizacija svih organizacija, gospodarskih čimbenika, tijela uprave, znanstvenih ustanova, nevladinih udruga i pojedinaca o potrebama i aktivnostima prevencije kriminaliteta osigurava pretpostavke za širu uključenost i različita područja djelovanja.

Mjere i aktivnosti definirane na dosadašnjim pozitivnim i negativnim iskustvima te prohodnoj Strategiji imaju za cilj poticanje kreativnih i inovativnih pristupa prevenciji kriminaliteta te uspostavu primjenjivih i mjerljivih kriminalno – preventivnih projekata. Rad Vijeća je prikazan u kontinuitetu na web stranicama Grada Splita, što osigurava transparentnost i dostupnost široj javnosti. Kratkoročni i dugoročni ciljevi nove strategije su nastavak podizanja razine kvalitete boravka i življenja u gradu Splitu te bolje prepoznavanje od strane građana i turista, utemeljeno na porastu osjećaja sigurnosti i pozicioniranju Splita kao sigurnog grada.

2. VIJEĆE ZA PROVEDBU PROGRAMA PREVENCIJE KRIMINALITETA NA PODRUČJU GRADA SPLITA

Vijeće za provedbu programa prevencije kriminaliteta na području grada Splita radno je tijelo Gradskog Vijeća, osnovano na inicijativu PU Splitsko - dalmatinske. Gradsko Vijeće kao predstavničko tijelo građana i lokalne samouprave osigurava legitimitet rada Vijeća.

Sastav Vijeća uvjetovan je novim sazivom lokalne vlasti i imenovanjima u isto što je realizirano nakon zadnjih lokalnih izbora 2013 godine,

Vijeće se sastoji od predstavnika policije, Grada Splita te vanjskih članova koji zastupaju institucije iz sustava zdravstva, socijalne skrbi, obrazovanja, pravosuđa te ostalih relevantnih institucija. Rad Vijeća temelji se na činjenicama da je sigurnost osnovno pravo svakog čovjeka i bitna komponenta kvalitete života te da je kriminalitet složen problem koji pojedine društvene institucije ne mogu riješiti samostalno, bez angažmana šire zajednice.

Ciljevi planiranih preventivnih aktivnosti su smanjenje kriminaliteta i osjećaja nesigurnosti kod građana te povećanje ukupne kvalitete života.

Zadaće Vijeća su: utvrđivanje i provedba programa prevencije kriminaliteta na području grada Splita, procjena stanja kriminaliteta sukladno planiranom programu rada, razmatranje i predlaganje mjera za poboljšanje osobne sigurnosti građana i materijalnih dobara nadležnim tijelima, poticanje i razvijanje programa prevencije kroz partnerstvo i zajedničko djelovanje s tijelima javne vlasti, javnih službi, gospodarstva i građana, suzbijanje nasilja na javnim mjestima te u obitelji, delinkvencije djece i mladih te zlouporabe psihoaktivnih sredstava.

Na temelju odgovarajućih pokazatelja članovi Vijeća planiraju provedbu određenih projekata, za čiju se realizaciju formiraju radne skupine. U radnim skupinama mogu sudjelovati i građani te predstavnici institucija koji mogu pružiti stručnu, materijalnu ili drugu pomoć u povećanju sigurnosti i kvalitete života u gradu.

Sukladno svojim zadaćama, Vijeće donosi program (strategiju) rada uz prethodno mišljenje Gradskog Vijeća, a sredstva za provođenje programa se osiguravaju iz proračuna grada Splita.

Rad Vijeća je javan.

3. ANALIZA RADA IZ PROGRAMA 2013.-2015/2016. GODINE

3.1. Pregled provedenih projekata

- *Prevencija ovisnosti u OŠ.* Po prijedlogu MUP-a RH, a uz preporuku Vijeća, sklopljen ugovor između grada Splita i PU Splitsko-dalmatinske za provedbu kontinuiranog programa prevencije ovisnosti u OŠ za učenike 4., 5. i roditelje 6. razreda.
- *Razvoj mreže Vijeća za prevenciju na razini GK.* Javnim prezentacijama i sastancima s predstavnicima GK i stručnim službama grada prezentiran je model suradnje i mogući rad u Vijećima za prevenciju na razini GK, (npr. GK Lučac, GK Spinut).
- *Projekt Alkohol NE hvala.* Završetak projekta sa evaluacijom i predavanjima po prepoznatom problemu redukcije dostupnosti sa učenicima završnih razreda trgovačke i ugostiteljske škole. Intencija izmjena regulatornih akata grada vezano za ispijanje alkohola na javnim površinama. .
- *Situacijska prevencija na javnim mjestima.* Aktivnost na poboljšanju stanja rasvjete i uređenosti prostora u suradnji sa GK i gradom na niz lokacija (npr. Tvrđava Gripe)
- *Ispitivanje javnog mijenja u gradu Splitu na temu osjećaja sigurnosti*. Projekt realizirao Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu na poticaj vijeća uz usporedbu pokazatelja sa prvim istraživanjem. Od strane grada traženo usklađivanje uvjetovano formom teksta i nazivlja.
- *Poboljšanje stanje sigurnosti u zonama OŠ*. Kontinuiran suradnja uvjetovana prihvaćenim standardima rada u komunikaciji na terenu i kroz zahvate inicirane od strane ravnatelja OŠ
- *Video nadzor javnog prostora*. Nastavka realizacije projekta kroz vodstvo grada uvjetovano novim zakonskim rješenjima.
- *Sigurnost na društvenim mrežama* - projekt prevencije rizičnog ponašanja djece na Internetu uz suradnju policije i FESB-a za izrađenom web. aplikacijom za sve OŠ.

Vijeće je realiziralo i niz aktivnosti iz programskih odrednica usmjerenih na prevenciju kriminaliteta u turističkoj sezoni, prevenciju nasilja nad ženama i među mladima te protiv zlouporabe pirotehnike od strane maloljetnika. Posebnost su i aktivnosti po aktualnostima od priopćenja za Split pride 2014, letka za sigurnost biciklista, javnih prezentacija, Sajma mogućnosti na rivi, podrške uvođenju biciklističkih ophodnji, do aktivnosti na području prevencije u prometu koje su realizirane uz direktno sudjelovanje stručnih službi grada. Ciljana aktivnost su situacijska žarišta i saniranje istih. Posebnost je i ukupni prikaz aktivnosti u zbirne pokazatelje na razini grada koji su rezultirali „statusom grad prijatelj djece".

Aktivnosti Vijeća kroz primjere pozitivne prakse predstavljene su na 6. regionalnoj konferenciji o sigurnosti gradova, u Splitu 2014. godine te na nacionalnoj konferenciji o sigurnosti

u obrazovnim ustanovama 2015 godine u Zagrebu. Posebnost je prezentacija rada Vijeća na regionalnoj konferenciji o sigurnosti gradova u Zadru 2016 godine sa temom Održivost prevencije kriminaliteta u lokalnoj zajednici. O svim aktivnostima Vijeća javnost je informirana putem medija te na web stranicama grada Splita.

Gradu Splitu je na VI. regionalnoj konferenciji o sigurnosti gradova, u Splitu 2014 dodijeljena posebna nagrada za programski dokument Vijeća - Strategija unaprjeđenja prevencije kriminaliteta kroz multidisciplinarni pristup i vodstvo lokalne vlasti u gradu Splitu za razdoblje 2013. – 2015.

3.2. POKAZATELJI PROVEDENIH ISTRAŽIVANJA I OGLEDNI PRIKAZ EVALUACIJE PROJEKTNE AKTVNOSTI VIJEĆA

Ispitivanje javnog mnijenja u gradu Splitu na temu osjećaja sigurnosti - 2015 godine
(Pravni fakultet Split / UDK 342.745(497.5 Split – SKS)

- Cilj istraživanja koje je pokrenuto na inicijativu Vijeća za provedbu programa prevenciju kriminaliteta na području grada Splita bio je doći do percepcije građana o stanju sigurnosti u Gradu Splitu kao i zadovoljstva postojećim stupnjem mjera koje se poduzimaju s ciljem povećanja sigurnosti u gradu Splitu. Istraživanjem se želio dobiti uvid u stavove o stupnju osobne sigurnosti u gradu i prema stvarnim gradskim kotarevima uz kvalifikaciju po pojedinim predloženim mjestima. Poseban rezultat istraživanja su prijedlozi građana o mjerama za ublažavanje ili uklanjanje negativne pojave te samim time povećanje kvalitete življenja u gradu Splitu uz usporedbu pokazatelja s ranije provedenim istraživanjem u 2010 godini.

- Bitni pokazatelji iz istraživanja kao odrednice strategije:

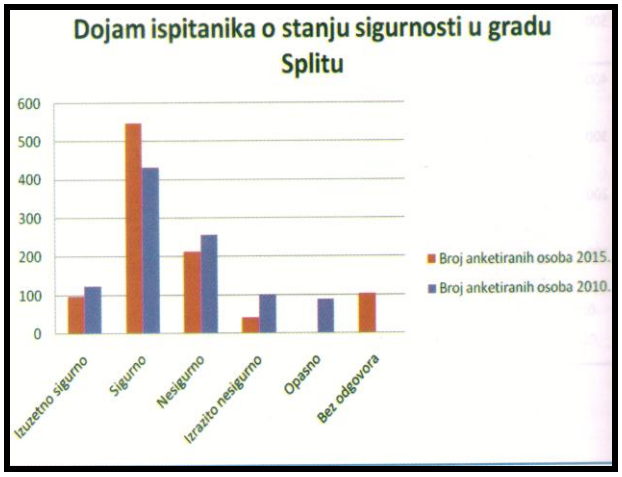

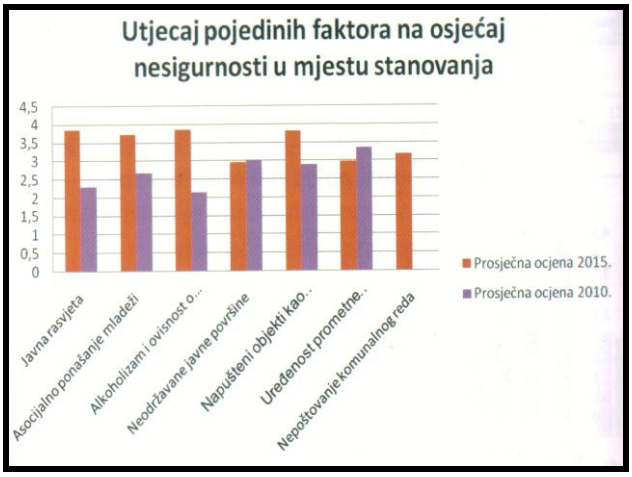

- Pokazatelji potvrđuju pozitivan trend u djelu dojma o Splitu kao sigurnom gradu uz dva indikatora: smanjenje stavke izuzetno siguran ali i stavke izuzetno nesiguran. Utjecaj pojedinih faktora na osjećaj nesigurnosti dodatno potvrđuje indikatore i detektirane probleme.

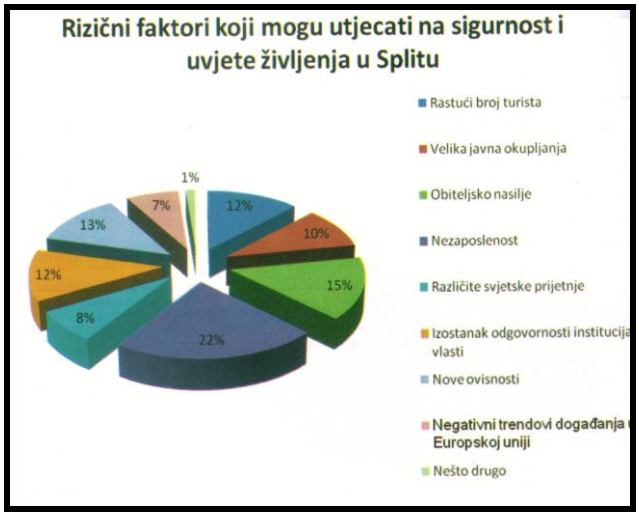

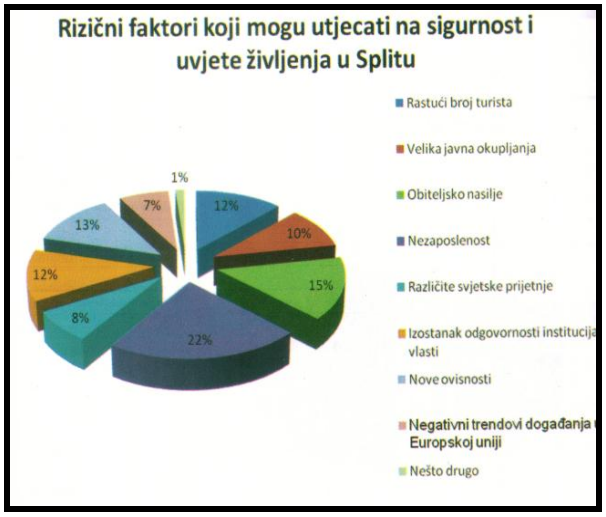

- Pokazatelji koji u bitno određuju okvir smjernica i ukazuju na pravce djelovanja te područja koja kao rezultat rada moraju prepoznati građani. Pokazatelji koji prikazuju sigurnost kao kompleksnu cjelinu koja traži široko područje djelovanja.

Nacionalno istraživanje časopisa Zaštita

- Od 2009. godine časopis Zaštita u suradnji sa stručnim institucijama za društvena istraživanja provodi istraživanje sigurnosti hrvatskih gradova. Nastojeći usporediti učestalost kriminaliteta po gradovima, *izračunata je stopa kriminala koja se inače koristi kao statistički pokazatelj evaluacije učinkovitosti mjera prevencije kriminaliteta* i relativne sigurnosti nekoga grada.

Rezultati analize u Hrvatskoj za 2014. godinu sa usporedbom u odnosu na 2013 u kojima se pozicionira i grad Split .

Najsigurniji gradovi 2014

RANG NAJSIGURNIJI	GRAD	PROSJEK
1	Sinj	0,95
2	Samobor	1,71
3	Virovitica	1,89
4	Đakovo	1,91
5	Požega	1,95
6	Velika Gorica	2,05
7	Split	2,05
8	Petrinja	2,10
9	Solin	2,22
10	Kaštela	2,24
11	Koprivnica	2,27
12	Sisak	2,27
13	Dubrovnik	2,32
14	Vukovar	2,37
15	Rijeka	2,44
16	Zaprešić	2,58
17	Varaždin	2,64
18	Križevci	2,70
	prosjek RH gradova	2,73
19	Bjelovar	2,76
20	Osijek	3,02
21	Slavonski Brod	3,22
22	Šibenik	3,31
23	Vinkovci	3,38
24	Kutina	3,44
25	Zagreb	3,70
26	Karlovac	3,90
27	Zadar	4,17
28	Pula	4,79
29	Čakovec	4,92

Najsigurniji gradovi 2013

RANG NAJSIGURNIJI	GRAD	PROSJEK
1	Sinj	1,16
2	Petrinja	1,89
3	Samobor	1,99
4	Velika Gorica	2,16
5	Vukovar	2,27
6	Križevci	2,41
7	Split	2,45
8	Požega	2,46
9	Varaždin	2,47
10	Koprivnica	2,55
11	Kutina	2,69
12	Đakovo	2,79
13	Virovitica	2,81
14	Zaprešić	2,82
15	Karlovac	2,87
16	Bjelovar	2,92
17	Solin	2,95
18	Sisak	2,97
19	Rijeka	2,99
20	Dubrovnik	3,03
	prosjek RH gradova	3,04
21	Kaštela	3,15
22	Slavonski Brod	3,58
23	Osijek	3,70
24	Čakovec	3,86
25	Vinkovci	4,13
26	Šibenik	4,20
27	Zagreb	4,23
28	Zadar	4,91
29	Pula	5,60

Evaluacija jednog segmenta projektne aktivnosti Vijeća

➢ Tijekom travnja 2014. provedena je završna evaluacija druge komponente prilagođenog programa nacionalnog preventivnog projekta „Zajedno više možemo“, MAH 2 (Mogu ako hoću) pod radnim naslovom Prevencija rizičnog ponašanja djece, koji se provodio u svim osnovnim školama na području grada Splita. Ciljna skupina MAH-2 bili su roditelji učenika 6. razreda. Evaluacija se temeljila na: broju obuhvaćenih osnovnih škola, broju održanih predavanja, broju roditelja obuhvaćenih projektom i analizi evaluacijskih listića koje je ispunila ciljna skupina.

Analiza evaluacijskih listića:

KATEGORIJA	Prosječna ocjena	
	Djelatnik PU SD	Djelatnici NZJZ SDŽ
zanimljivost sadržaja izlaganja	**4,53**	**4,32**
način izlaganja	**4,47**	**4,38**
zastupljenost novih informacija	**4,18**	**4,10**
primjenjivost informacija u svakodnevnom životu	**4,41**	**4,28**
opći dojam	**4,55**	**4,49**

*Na pitanje smatraju li ovakav način rada prikladnim i potrebnim, **98%** roditelja izjasnilo se da podržava ovaj oblik edukacije. Uvjetovano postavljenim nominalnim brojevima za ocjenu od 1 do 5 te po indikatorima zastupljenosti novih znanja i primjenjivosti u praksi evidentan je rezultat aktivnosti u odnosu na očekivanja građana*

3.3. ZAKLJUČAK I SMJERNICE

Aktivnost Vijeća nije rezultirala većom podrškom nositeljima preventivnih aktivnosti prvenstveno zbog izostanka baze podataka. Ostvarena je početna koordinacija različitih ustanova i iniciranje ranog prepoznavanja raznih oblika devijantnog ponašanja. Realizirana je primjena pozitivne prakse s nacionalne razine u nekim projektima. Iskazan je interes za osjetljive skupine (djeca, starije sobe, itd.). Od članova Vijeća naglašeno je preispitivanje učinka i područja izostanka preventivnih aktivnosti.

Prevencija ovisnosti, obiteljsko nasilje, nasilje među djecom i vandalizam tretirani su u projektnim aktivnostima uz vodeću ulogu policije uz obuhvat cca.17 000 djece i 3 000 roditelja. Primjetan izostanak inicijative pojedinih državnih institucija za rješavanje definiranih i rano prepoznatih problema. Nastavljeno je prepoznavanje partikularnih interesi te izostanak koordinacije sa prijeko potrebnim bazama podataka koje se nisu uspjele realizirati.

Zaštita imovine kao programska orijentacija Vijeća tretirana je u manjim aktivnostima a izrađen je i radni materijal o samozaštitnom ponašanju biciklista. Podizanje razine sigurnosti u prometu vođeno je usporedo s radom Vijeća u izravnoj komunikaciji specijalizirane linije rada PU

te stručnih službi grada, uz prezentaciju pokazatelja članovima Vijeća. Uvjetovano kompleksnošću problematike evidentna je potreba za boljim organiziranjem i praćenjem problematike sa razine i jedne od radnih skupina Vijeća. Pozitivni rezultat i suradnja očekivano se mogu predvidjeti uvjetovano i novom službom na razini grada – prometno redarstvo.

Iniciranje prevencije kriminaliteta na razini gradskih kotareva, rezultiralo je formiranjem dva nova Vijeća, početkom aktivnosti te stvaranjem podloge za daljnju ozbiljnu nadogradnju, kao temelj prevencije na mikro razini. Praksa je pokazala i negativnosti u radu od ne prepoznavanja mogućnosti do izostanka inicijative. Područje traži ozbiljno preispitivanje i daljnji rad.

Iniciranje uključivanja grada Splita u Europsku udrugu sigurnih gradova uvjetovano formalnim uključivanjem te financijskim troškovima traži daljnje razmatranje koristi koje bi Grad i Vijeće imali od navedenog angažmana te mogućih troškova. Pojavio se i novi izazov u obliku "Ultra – Europe" festivala koji nije uvjetovao aktiviranje rada Vijeća već gradskih čelnika

U radu Vijeća djelomično su implementirane preporuke iz istraživanja Zajednice koje brinu – znanstveno utemeljena prevencija u zajednici: veća otvorenost medijima, korištenje rezultata znanstvenih istraživanja, osiguranje financijskih sredstava. U Vijeće je uključen i niz novih institucija bez predstavnika medija te je realizirana i projekcija za sistematizirano radno mjesto za vođenje Vijeća u gradu.

Opće smjernice rada Vijeća:

- *podrška i vodstvo nositeljima preventivnih aktivnosti na razini grada*
- *praćenje prioriteta grada kroz programe prevencije i povećanja sigurnosti*
- *koordinacija aktivnosti različitih ustanova, službi i pojedinaca*
- *rano prepoznavanje kriminala i problema koji ga generiraju od više subjekata*
- *pronalaženje i primjena najbolje prakse s više područja*
- *priprema i osposobljavanje sudionika projektnih aktivnosti*
- *fokusiranost na osjetljive skupine stanovništva i prilagodba programa istima*
- *osiguranje pouzdanosti programa i projekata te njihovu trajnost*
- *osiguranje vodeće uloge čelnih ljudi gradske uprave i sredstava financiranja*
- *raščlamba i valorizacija učinka institucija i pojedinaca u dosadašnjem radu Vijeća te iniciranje novih osoba s izrazitim voljnim i profesionalnim interesom*
- *proaktivni pristup ciljanim mjerama u izvanrednim situacijama koje proizvode negativan učinak i osjećaj nesigurnosti u javnosti*
- *razmatranje uključivanje grada Splita u Europsku udrugu sigurnih gradova*

4. SIGURNOSNI POKAZATELJI – IZVOD IZ SLUŽBENIH STATISTIKA POLICIJE

➢ *Kaznena djela - podaci za Grad Split*

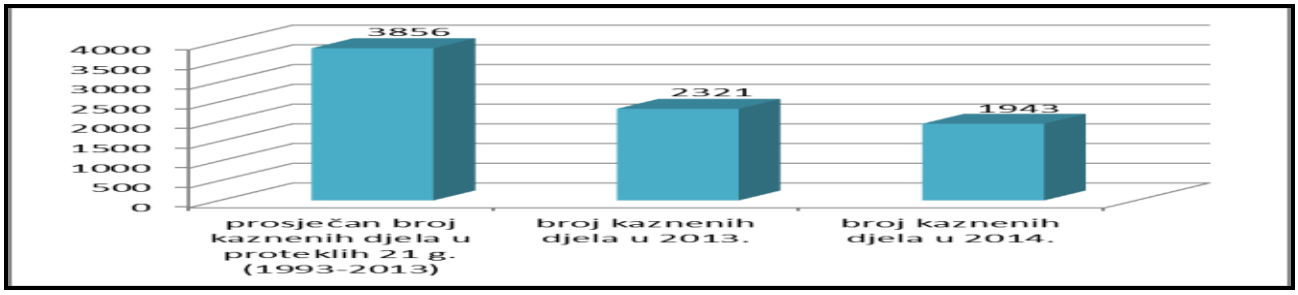

➢ *Kaznena djela protiv života i tijela – podaci za Grad Split*

Kaznena djela protiv života i tijela	Prosječan broj kaznenih djela u 21 g. (1993-2013)	2013.	2014.
Ubojstva	3	1	0
Pokušaji ubojstva	8	5	0
Teške tjelesne ozljede	49	49	39
Silovanja (i pokušaji)	3	2	5

➢ *Zlouporaba droga– podaci za Grad Split*

Zlouporaba droga	Prosječan broj kaz. djela/ zapljena u 21 g. (1993-2013)	2013.	2014.
Kaznena djela	71	59	68
Zapljene droga	460	278	463

➢ *Sigurnost cestovnog prometa– podaci za Grad Split*

Sigurnost cestovnog prometa	Prosjek u 21 g. (1993-2013)	2013.	2014.
Poginuli u prometnim nesrećama	10	3	4
Teško ozlijeđeni	160	96	81
Lakše ozlijeđeni	541	380	396
Prometni prekršaji (11-godišnji prosjek, od 2003-2013)	1483	1970	2434

➢ *Prekršaji protiv javnog reda i mira– podaci za Grad Split*

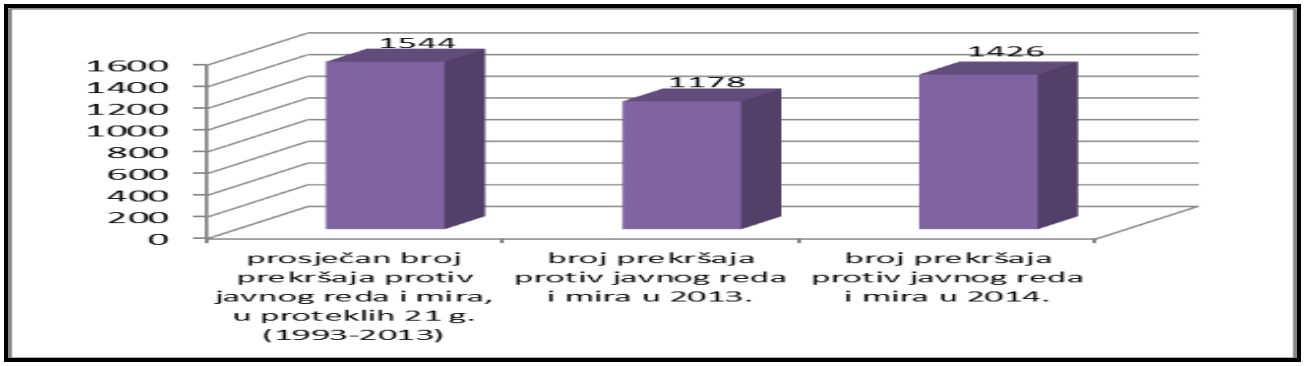

- *Pregeld KD i prekršaja za 11 mjeseci 2015 / 2016godine*

Kaznena djela	11 MJESECI	
	2015	2016
UBOJSTVO	3	3
POKUŠAJ UBOJSTVA	5	8
TTO	41	45
RAZBOJSTVA	87	35
RAZBOJNIČKA KRAĐA	12	5
PROVALE U DOMOVE	84	52
PROVALE U TRGOVINE	33	31
PROVALE U VOZILA	69	27
DŽEPNE KRAĐE	109	104
ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA	77	83
ZBIRNI POKAZATELJI		
UKUPNO KRAĐE	615	527
UKUPNO PROVALE	376	291
UKUPNO IMOVINSKA KD	1208	980
UKUPNO KAZNENIH DJELA	1918	1748
UKUPNA RAZRJEŠENOST (%)	55 %	58 %

Prekršaji JRM	11 MJESECI	
	2015	2016
Drsko ponašanje	335	332
Odavanje skitnji	46	27
Odavanje prosjačenju	48	39
Odavanje prostituciji	24	12
Tučnjava	191	204
Svađa ili vika	436	405
Odavanje pijanstvu	124	83
Držanje životinja bez nadzora	102	71
OSTALI PREKRŠAJI		
Zakon o oružju	104	75
Zakon o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima	261	309
Zakon o suzbijanju zlouporabe opojnih droga	505	795
Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji	572	468

5. STRATEGIJA UNAPRJEĐENJA PREVENCIJE KRIMINALITETA

5.1. Multidisciplinarni pristup

Bitna pretpostavka uspješnosti kriminalno-preventivnih programa je multidisciplinarni pristup i uključivanje različitih subjekata: policije, predstavnika pravosuđa, socijalne skrbi, zdravstva, odgojno obrazovnih institucija, udruga, vjerskih institucija te predstavnika različitih vladinih institucija i civilnog sektora, a posebno radnih tijela i gradskih službi. Zadaća Vijeća je objedinjavanje aktivnosti „heterogenih“ institucija na pojedinačnim projektima u homogeni tim. Prednost je različitost ideja u pristupu i viđenju problema do načina postizanja cilja. U rješavanju problema polazi se od temeljnih djelatnosti i odgovornosti te od kadrovskih, stručnih i materijalnih resursa koje partneri u Vijeću imaju. Zadaća Vijeća u multidisciplinarnom pristupu je i redukcija ɨ preklapanja određenih aktivnosti i programa kroz primjenu najbolje prakse i kroz maksimalno korištenje ljudskih i materijalnih resursa.

Cilj:

- *prevladavanje segmentiranih aktivnosti i podizanje razine organiziranosti*
- *usklađivanje prioriteta od gradske uprave i javnih službi do državnih tijela*
- *bolja komunikacija, međusobno poznavanje i izbjegavanje konkurencije*
- *širi krug osoba u osposobljavanju kroz korištenje znanja i iskustava*

- *racionalno trošenje sredstava i optimalno korištenje resursa*

5.2. Vodstvo lokalne vlasti

Uspjeh rada Vijeća i napredak na području prevencije kriminaliteta uvelike ovisi o spremnosti čelnih ljudi gradske uprave da se aktivno uključe u rad preuzimanjem odgovornosti te osiguranjem ljudskih i materijalnih sredstava. To je uvjetovano i postojećim zakonskim rješenjima u kojima gradska uprava ima mogućnost djelovanja u bitnim područjima javnog života, za koje su građani zainteresirani, kao i na financije. Rješavanje rizičnih čimbenika u sferi javnog djelovanja kod čelnih ljudi mora služiti izgradnji svijesti da se sigurnosni problemi moraju rješavati u partnerstvu i uz podjelu odgovornosti. Gradska uprava i čelni ljudi imaju odgovornost za rano prepoznavanje problema i mobiliziranje partnera za postizanje pretpostavki za veću sigurnost i kvalitetnije življenje, kroz stručna tijela grada po različitim segmentima djelovanja, od obrazovanja do socijalne skrbi za potrebite.

Cilj:

- *vodstvo i podrška čelnih ljudi grada radu Vijeća kroz preuzimanje mjesta u Vijeću*
- *dugoročno i strateško planiranje kroz akte gradskih službi i javnih poduzeća*
- *osiguranje materijalnih sredstava*
- *vrednovanje rezultata po parametrima ukupnog podizanja kvalitete življenja*

5.3. Uloga policije

Bavljenje kriminalitetom, kao izvorna zadaća policije, sve više prelazi u fazu proaktivnog pristupa. Policija svoj pristup temelji na partnerstvu s različitim institucijama i građanima na najnižoj razini, gradeći javni servis u fokusu kojeg je osjećaj sigurnost svakog građana. Interes policije je aktiviranje različitih mogućnosti djelovanja od analize kriminalnih zbivanja, za što ima pokazatelje, do represivnog dijela koji osigurava slanje jasne poruke kršiteljima zakona. Potencijal u prevenciji polazi od činjenice da policija raspolaže pokazateljima koji generiraju kriminalitet i može dati pravovremeni poticaj usmjeren na druge nositelje odgovornosti. Rad predstavnika policije u Vijeću mora sadržavati povezivanje planiranih projekata prevencije koje vodi specijalizirana linija s većim brojem partnera.

Cilj:

- *aktiviranje potencijala kontakt policajaca i specijaliziranih službenika za prevenciju na području grada*

- *usklađivanje aktivnosti policije s prioritetima prepoznatim od građana*
- *davanje povratne informacije partnerima i informiranje javnosti*
- *predlaganje i vođenje projekata s nacionalne razine*

6. MJERE I AKTIVNOSTI ZA PODRUČJA DJELOVANJA

Analiza stanja je uvjet za planirane mjere i radnje.

Članovi Vijeća, praćenjem društvenih događanja, javnog mijenja, medijske slike, statističkih pokazatelja, ispitivanjem stavova građana te stručnim prosudbama pojedinih društvenih subjekata, državnih institucija i udruga civilnog društva, utvrđuju stvarno stanje sigurnosti i uzroke te predlažu mjere i radnje za rješavanje uočenih problema. Vijeće se stavlja u poziciju stalnog djelovanja kroz vodstvo i podršku nositeljima preventivnih aktivnosti, koordinaciju različitih ustanova, udruga ili organiziranih građana. Naglašena je uloga ranog prepoznavanja raznih oblika devijantnog ponašanja, prepoznavanje pozitivne prakse i vrednovanje rezultata na znanstvenoj podlozi što je definirano i u smjernicama rada.

6.1. Prevencija nasilja i ovisnosti

U praksi se ponavlja pitanje tko bi i što trebao učiniti. Početak rješavanja problema mora biti reakcija, koja ne smije izostati i s kojom se ne smije kasniti. Učinkovitost zakona i represije ne smiju se podrediti analizi problema i planiranju mjera. Nasilje i ovisnost moraju biti razmatrani kroz nove pojavne oblike i tamnu brojku. Poželjna uključenost različitih institucija i subjekata može poboljšati uvid u problem i služiti za analizu i stvaranje odgovora na lokalnoj razini.

MJERA 1: ***Podizanje razine informiranosti o problemu na lokalnoj razini*** – podizanje razine svijesti o problemima nasilja i novih vrsta ovisnosti kroz prikaz uvjeta koji istima pogoduju te prikaz posljedica po kvalitetu života u obitelji i na lokalnoj razini.

Aktivnosti:

1.1 - informiranje o radu Vijeća i vođenim aktivnostima

1.2 - iniciranje javnih tribina, radnih sastanaka i obilježavanje važnijih datuma

1.3 - stvaranje objektivne slike problema kroz tumačenje stručnjaka i involviranih institucija

Rok: kontinuirano provođenje

MJERA 2 : ***Razvoj i podrška projektima prevencije nasilja i ovisnosti na razini grada*** -

poticanje mjera primarne i socijalne prevencije kroz planirane aktivnosti, koje se provode u kontinuitetu i nove projekte koji ciljano uvjetuju smanjenje rizika i zaštitu žrtve.

Aktivnosti:

1.1 - provođenje primarne prevencije u obrazovnim ustanovama kroz verificirane projekte

1.2 - nastavak projektnih aktivnosti po pitanju zlouporabe alkohola među maloljetnicima

1.3 - izrada preventivnog materijala za ciljane skupine

1.4 - koordinacija obilježavanja datuma kojima se aktualizira problem nasilja

1.5 - nastavak vođenja preventivnih aktivnosti usmjerenih na rizik korištenja Interneta i d društvenih mreža

Rok: kontinuirano

MJERA 3: ***Planiranje i razvoj ciljanih aktivnosti iz područja zaštite djece i mladih od nasilja i ovisnosti*** - proaktivni pristup problemu i planiranje aktivnosti u široj populaciji ali i rad u djelu indicirane prevencije kroz kvalitativni i kvantitativni standard različitih institucija. Usklađivanje pristupa uz preciziranje rokova i zadaća.

Aktivnosti:

1.1 - provođenje primarne prevencije u obrazovnim ustanovama kroz verificirane projekte

1.2 - rad s roditeljima

1.3 - podrška vođenim projektima

1.4 – stavljanje naglaska na alternativne zaštite čimbenike

Rok: kontinuirano

Nositelj aktivnosti: formirana radna grupa, odabrani partneri ili osobno zaduženi članovi Vijeća

6.2. Podizanje razine sigurnosti javnih prostora

Zahvat na javne prostore s ciljem eliminacije generatora nesigurnosti i ponuda alternative mlađim osobama, u smislu prilagođenih i sadržajnih prostora – novih mogućnosti. Nastavak brige za zone škola i iniciranje situacijske prevencije dugoročnim planiranjem i ulaganjem u javne prostore, a u funkciji građana i turista uz aktivnu ulogu gradskih poduzeća. Uvođenjem video nadzora javnih površina nastoji se podići razina opće sigurnosti ljudi i imovine na javnim površinama, odnosno površinama javne namjene čije je korištenje namijenjeno svima i pod jednakim uvjetima. Postavljanje video nadzora jedan je od oblika prevencije koji bi potencijalne počinitelje kaznenih

djela i prekršaja zasigurno odvraćao od njihove namjere delikventnog ponašanja.

MJERA 1: ***Usklađivanje aktivnosti javnih poduzeća u provođenju mjera situacijske prevencije kroz postojeće mjere i radnje te osigurana sredstava*** - upoznavanje stručnih službi grada i javnih poduzeća sa problematikom u cilju dugoročnog planiranja i korištenja sredstava. Osim preporuka policije uvažavanje mišljenja struke u formalnoj pravnoj proceduri te glasa stručnjaka i javnosti u području ugroze ciljanih grupa i generiranju nesigurnosti.

Aktivnosti:

1.1 - definiranje prioriteta i rješavanje kriminogenih žarišta

1.2 - plansko postupanje javnih poduzeća po prijedlogu aktivnosti za ciljana mjesta

1.3 - iniciranje sadržaja na mjestima izostanka alternativnih javnih prostora i sadržaja

1.4 - rad stručnih službi grada po prijedlozima mjera prevencije u prometu

1.5 - nastavak aktivnosti na unapređenju sigurnosti u zonama obrazovnih ustanova

1.6 – involviranje mjera situacijske prevencije u upravljanje starom gradskom jezgrom

1,7- početak sustavnog rješavanja pitanja grafita i neprimjerenih natpisa

Rok: kontinuirano

MJERA 3. ***Nastavak i razvijanje projekta video nadzora*** – nastavak projektne aktivnosti kroz radna tijela Grada Splita uz prilagodbu zakonskoj regulativi uz projekciju samo održivosti.

Aktivnosti:

1.1 – usklađivanje sa zakonskom regulativom,

1.2 – priprema javnosti i usklađivanje sa europskim standardom humanog video nadzora,

1.3 – definiranje pozicija uz prilagodbu održivosti uvjetovano potrebama gradskih službi

Rok: kontinuirano

Nositelj aktivnosti. formirana radna grupa, odabrani partneri, radna tijela grada

MJERA 2: ***Povećanje broja alternativnih prostora sa sadržajima prilagođenim djeci i mladima*** – nastavak planiranja utvrđivanja stanja na razini grada vođenjem registra prostora i sadržaja te potreba. Dugoročno planiranje uvjetovano pokazateljima broja korisnika na mikro razini. Sadržajno opremanje uz standardizaciju opreme i mjera zaštite te saniranje devastiranih dijelova usporednim uvođenjem mjera situacijske prevencije. Aktivnost neovisna od rada Vijeća.

Aktivnosti:

1.1.- određivanje nadležne stručne službe grada za vođenje aktivnosti i registra

1.2 - određivanje prioriteta i dugoročno planiranje materijalnih sredstava

1.3 - usklađivanje sadržaja s postojećim u zonama škola te ponudom

1.4 - rješavanje kritičnih i devastiranih sadržaja

Rok: druga polovica 2016. godine

Nositelj aktivnosti. formirana radna grupa, odabrani partneri, radna tijela grada

6.3. Sigurnosna kultura i samozaštita

Aktivnost naglašavanja odgovornosti za osobnu sigurnost i sigurnost zajednice. Prezentacija praktičnih rješenja i uvažavanje konteksta grada s povećanim brojem turista. Prenošenje stavova i zahtjeva prema pravnim osobama s ciljem standardizacije mjera komunalnog reda. Involviranje medija u aktivnost s ciljem savjetovanja i informiranja.

MJERA 1: ***Redukcija uvjeta koji pogoduju počinjenju KD i prekršaja*** - utjecaja na imovinski kriminalitet i prekršaje iz domena javnog i komunalnog reda građenjem odgovornijeg ponašanja. Informiranje i savjetovanje šireg kruga osoba o posljedicama. Nametanje svijesti o standardima ponašanja i odnosa prema osobnoj imovini i objektima.

Aktivnosti:

1.1- izrada pisanog materijala s praktičnim informacijama i savjetima građanima

1.2 - iniciranje nadzora nad komunalnim redom i prilagodba pojavnim oblicima

1.3 - saniranje spornih mjesta i prostora pojedinačnim udjelom GK

1.4 – nastavak planskog uvođenja video nadzora i javna rasprava o istom

Rok: Kontinuirano

MJERA 2: ***Ciljano planiranje podizanja razine sigurnosti u tijeku turističke sezone*** - pokazatelji broja turista te vrijeme i područje njihovog zadržavanja, kao i dobna struktura, uvjet je za ciljano planiranje. Preduvjeti su rad i suglasje svih službi u funkciji turizma te uposlenika javnih službi. Naglasak je i problematika globalne sigurnosne ugroze.

Aktivnosti:

1.1 - koordinativna aktivnost u pripremi turističke sezone na razini grada

1.2 - povezivanje službi iz područja djelovanja u centru grada u tijeku sezone

1.3 - planska aktivnost po prometu uz djelovanje operativnih službi

1.4 – priprema i pozornost za ugrozu sigurnosti sa globalne razine

Rok: kontinuirano

Nositelj aktivnosti: formirana radna grupa, članovi vijeća i radna tijela grada

6.4. Vodstvo i podrška projektima podizanja razine kvalitete življenja, prevencije asocijalnog ponašanja i zaštite rizičnih skupina

Korištenje potencijala iz vođenih projekata i dobivenih rezultata stanja od državnih institucija i udruga. Određivanje prioriteta, izbjegavanje konkurencije i kontrola trošenja sredstava. Objedinjavanje vrednovanja i evaluacije te vremensko usklađivanje aktivnosti.

MJERA 1: ***Objedinjavanje podataka o projektnim aktivnosti te ciljevima i planiranim mjerama kao model praćenja i podrške po prioritetima***

Aktivnosti:

1.1 - evidentirati projektne aktivnosti po temama: nasilje, ovisnosti i ciljne grupe

1.2 - zaduženje stručnim službama grada koje financiraju i prate rad

1.3 - vrednovanje rezultata i korištenje potencijala različitih izvora

1.4 – jačanje partnerstva i osnaživanje aktivnosti

Rok: tijekom 2016. godine

Nositelj aktivnosti: formirana radna grupa i radna tijela grada

6.5. Sigurnost u prometu

Iz prakse provođenja prethodne strategije, pokazatelja ali i iz očekivanja građana proizlazi stvaran potreba za sustavnim radom na lokalnoj razini.

MJERA 1: ***Podizanje razine informiranosti*** – podizanje razine svijesti o sigurnosnoj kulturi i osobnoj odgovornosti u prometu

Aktivnosti:

1.1 - informiranje o stanju i pokazateljima

1.2 - savjetovanje građana i lokalna medijska kampanja

1.3 – omogućavanje glasa stručnjaka i involviranih institucija

Rok: kontinuirano provođenje

MJERA 2 : Saniranje kritičnih točaka i planiranje mjera usmjerene prevencije - objedinjavanje stručnih službi grada i drugih institucija u definiranju prioriteta uz predlaganje i podršku usmjerenim projektima prevencije

7. Aktivnosti:

1.1 – osnivanje radne skupine i definiranje prioriteta

1.2 - nastavak saniranja kritičnih točki i plansko definiranje zaštitih čimbenika

1.3 - izrada i vođenje novih aktivnosti usmjerene prevencije uz vodstvo policije

Rok: 2013. Godina

Nositelj aktivnosti: formirana radna grupa, radna tijela grada, policija

6.7. Razvoj Vijeća za prevenciju na razini GK

Nastavak stvaranje mreže vijeća na lokalnoj mikro razini njihovim revitaliziranjem. Definiranje problema i njihovo rano prepoznavanje u sredini življenja. Rezultati rada kao uvjet trenutnog reagiranja i brzog prepoznavanja rezultata od građana.

MJERA 1: ***Aktivni rad Vijeća za prevenciju na razini GK*** - na mikro razini inicirati timski rad uz aktivno učešće policije i stručnih službi grada zaduženih za praćenje GK i mjesnih odbora. Formalizirati rad Vijeća i njihovu aktivnost te članove sa zaduženjima. Inicirati planiranje sredstava za manje projekte. Rano prepoznavanje problema i definiranje prioriteta kao obvezujuća prednost.

Aktivnosti:

1.1 - Saziv članova i edukacija

1.2 - Prenošenje pozitivne prakse

1.3 - Informiranje javnosti i podrška inicijativnim građana

7. RAD VIJEĆA

Formalno pravno definiranje Vijeća kroz Odluku gradskog Vijeća te odabir članova. Reizbor članova Vijeća po prijedlogu institucija koje predstavljaju. Prijedlog strategije i usvajanje iste od strane Gradskog Vijeća ili delegiranjem članovima Vijeća, kao obvezujuće za gradsku administraciju i članove Vijeća te ukupno vrednovanje rezultata rada. Isključivanje odluke o

naknadi, jer rad vijeća za članove mora biti na dobrovoljnoj osnovi, bez dobivanja naknade za rad. Definiranje predsjednika, zamjenika i tajnika te administratora za vođenje, kao i sredstava potrebnih za rad iz gradskog proračuna. Definiranje načina izvještavanja i financijske kontrole. Definiranje radnih skupina i zaduženja za svaku mjeru i radnju te praćenje realizacije ciljeva.

7.7. Sazivanje radnih sastanaka

Sastanci su održavaju minimalno tri puta godišnje s ciljem informiranja i praćenja projektnih aktivnosti. Radne sastanke saziva predsjednik Vijeća ili osoba koju ovlasti te su obvezujući za pozvane članove Vijeća.

7.8. Obveze i uloge članova vijeća

Aktivni rad na definiranju i ranom otkrivanju problema. Prezentacija iz sektora djelovanja. Predlaganje modela i načina za realizaciju ciljeva te vrednovanje rezultata. Obavezno aktivno sudjelovanje u radnim grupama. Odgovornost za izostanke prema predlagatelju, kao i izostanak aktivnosti na definiranju problema, prezentiranju prakse aktivnosti i uloge institucije koju predstavlja. Mogućnost predlaganja partnera i projekata za pojedine aktivnosti iz redova građana te vladinih i nevladinih institucija.

7.9. Formiranje radnih skupina, uključivanje partnera i zainteresiranih osoba

Iniciranje uključivanja zainteresiranih osoba te stručnjaka za područje djelovanja. Formaliziranje angažmana kroz radne skupine uz formalno imenovanje od Vijeća temeljem argumentacije Voditelja radne skupine. Prestanak angažmana okončanjem projektne aktivnosti ili prestankom potreba.

Vijeća donosi odluku o usavršavanju i edukaciji članova Vijeća kroz sustav osobnog usavršavanja, edukaciju na nacionalnoj i međunarodnoj razine te nazočnosti članova na tematskim konferencijama s ciljem prezentacije te prepoznavanja i preuzimanja pozitivne prakse.

8. VREDNOVANJE REZULTATA

Svaka pojedina aktivnost i ukupni rezultati rada moraju biti vrednovani i ocjenjivani od članova Vijeća i neovisnih izvora. Planirana aktivnost i planski dokumenti moraju sadržavati odredbe o vrednovanju rezultata i učinka. Ukupna aktivnost mora sadržavati vrednovanje i samog procesa aktivnosti kvantitativno i kvalitativno. Pristup vođenju od radnih skupina mora uvažavati kontrolni model korištenja podataka prije i nakon aktivnosti od neovisnih izvora. Određene i manje aktivnosti, kao i učešće pojedinaca, periodično treba podrediti vrednovanju od iskazanog

zadovoljstva u usmenom razgovoru do ciljanih anketa. Samo povratna informacija i vrednovanje daju relevantnu sliku učinka i rezultata te povratnu informaciju o pogrešaka i promašajima u pristupu i rezultatu

8.7. Vrednovanje učinka svake aktivnosti ciljanim pokazateljima

Svaka pojedinačna i naložena aktivnost Vijeća, koja ima cilj provođenje mjera aktivnosti, mora sadržavati podatke o procesu od prihvaćanja do pokazatelja o tome koliko je plan i program ostvaren ili koliko je ljudi obuhvaćeno programom. Radna skupina odabire model evaluacije iz neovisnih izvora, uz pretpostavku financijskog aspekta i svrhe evaluacije te veličine uzorka. Vrednovanje učinka mora u uspješnosti biti ekvivalentno zadovoljstvu građana, od prepoznavanja aktivnosti do javne podrške.

8.8. Vrednovanje ciljeva strategije kroz izvršavanje obveza pojedinaca i institucija

Svaka radna grupa na temelju preuzetih obveza i planirane aktivnosti mora vrednovati i učinke pojedinih članova po preuzetim obvezama te doprinos institucija na planu analize problema do mjera rješavanja iz domene nadležnosti. Jedan od bitnih ciljeva je utvrđivanje problema, odgovornosti ili izostanka profesionalnog i stručnog interesa te nadzora nad realizacijom ciljeva i provođenjem mjera od strane gradskih službi i javnih poduzeća.

8.9. Neovisno istraživanje

Protekom roka od 5 godina od zadnjeg istraživanja trebalo bi provesti neovisno istraživanje po pitanju osjećaja građana o stanju sigurnosti, a po uzoru na pitanja i veličinu uzorka istraživanja provedenog 2010. Godine i 2015 godine, iz kojeg će se moći izvući pokazatelji te usporedbe kao mjerilo ukupnog stanja.

Strategiju pripremio:

Paško Ugrina

Voditelj Odjela prevencije
PU Splitsko-dalmatinska